

De controlerende functie van het Nederlandse Parlement:
Een onderzoek naar Kamervragen tijdens de eerste COVID-19 periode

**Universiteit
Leiden**
Instituut Politieke
Wetenschap

Bachelorscriptie Politicologie

Naam: Jurgen van der Zwet (s1967568)

Opleiding: Politicologie

Datum: 18-12-2020

Eerste lezer: Dr. Tim Mickler

Tweede lezer: Dr. Marijn Nagtzaam

Woorden: 7105

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Theoretisch kader	6
Functies van een parlement	6
Kamervragen als middel	6
Factoren die variatie in Kamervragen kunnen bepalen	7
Methodologie	11
Onderzoeksdesign	11
Caseselectie	11
Conceptualisering	12
Operationalisering	13
Afhankelijke variabele	13
Onafhankelijke variabelen	14
Resultaten	18
Assumpties	18
Analyse	19
Conclusie	23
Bibliografie	26

Inleiding

De wereld werd in 2020 volledig op zijn kop gezet door de komst van een nieuw virus: COVID-19. Mensen over de hele wereld werden beperkt in hun vrijheden om de spreiding van het virus tegen te gaan. Overheden werden gedwongen verregaande maatregelen te nemen die in sommige landen zelfs leidden tot een 'lockdown'. Door de dringende adviezen thuis te werken, afstand te bewaren tot anderen en drukte te vermijden, leek het alsof de wereld langzaam tot stilstand kwam. Op veel plekken ging het werk echter onverminderd hard door. De medewerkers in zorginstellingen maakten overuren, het hamstergedrag van mensen legde extra druk op werknemers in supermarkten en ook het werk van politici stond in deze onvoorspelbare tijd niet stil. Bar-Siman-Tov (2020) onderzocht tijdens de COVID-19 periode 26 parlementen en de maatregelen die zij troffen om het werk in de politieke arena's door te kunnen laten gaan. Uiteindelijk bleek dat 22 van de 26 parlementen doorgingen met het werk tijdens de eerste COVID-19 periode, al dan niet met de nodige aanpassingen (p. 7).

Ook de Nederlandse Tweede Kamer ontkwam niet aan maatregelen om de verspreiding van het virus in het parlamentsgebouw tegen te gaan terwijl de werkzaamheden doorgingen. Op 15 maart maakte de Voorzitter van de Tweede Kamer, Khadija Arib, bekend dat alle fysieke vergaderingen werden beperkt. Alleen strikt noodzakelijke debatten, in beginsel enkel die gerelateerd aan COVID-19, konden doorgang vinden. Het vragenuur, stemmingen en commissievergaderingen werden uitgesteld en volledig in lijn met de adviezen van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) moesten medewerkers van de Tweede Kamer thuiswerken (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 2020).

Het is ontzettend belangrijk dat ook tijdens een crisis het parlement door kan blijven gaan met het uitvoeren van haar taken. Een van de hoofdtaken van parlementsleden is de wetgevende taak. Dit houdt in dat parlementsleden het recht hebben om een wetsvoorstel in te dienen (Hague et al, 2016, p. 130). Door de ontstane crisis en de voornaamste focus op de bestrijding daarvan, werd er minder op deze taak gefocust en kreeg de controlerende functie van het parlement een dominantere rol. De controlerende functie houdt in dat parlementsleden als taak hebben de regering te controleren (Hague & Harrop, 2016, p. 132). Dit kwam ook naar voren in onderzoeken van Malloy (2020) en Griglio (2020). In het artikel van Malloy (2020) werd de rol van het Canadese parlement tijdens de COVID-19 crisis onderzocht. Hieruit kwam naar voren dat met name de partijen in de oppositie zich niet meer zozeer focusten op het indienen van hun eigen initiatieven, maar voornamelijk op het controleren van de regering (Malloy,

2020, p. 306). Uit het onderzoek van Griglio (2020) kwam naar voren dat dit ook in Europa het geval was. Daarnaast begon de uitvoerende macht een steeds dominantere rol te spelen in het maken van beleid. De deelname van het parlement in de besluitvorming werd een stuk beperkter, doordat veel urgente beslissingen gemaakt werden buiten het parlement om (Griglio, 2020, pp. 49-50). Dit is een zorgelijke constatering, omdat parlementariërs de vertegenwoordigers van het volk zijn en ook in tijden van crisis hun normale taken moeten kunnen uitvoeren. Ondanks de noodzaak van overheden om urgente maatregelen te nemen blijft het altijd van belang om de regering te kunnen controleren.

Een van de middelen die het parlement heeft om de controlerende functie uit te voeren, is het stellen van vragen aan de regering (Hague et al., 2016, p. 132). Kamervragen geven een unieke inkijk in de gedachten en belangen van een kamerlid (Martin, 2011, p. 259). Daarnaast zijn Kamervragen erg effectief om informatie te verkrijgen van de regering (p. 265). Ondanks dat er een breed aanbod is aan literatuur over dit middel, bestaan er nog weinig onderzoeken naar het controleren van de regering door parlamentsleden aan de hand van Kamervragen tijdens een crisisperiode. Gezien de huidige situatie waarin we ons begeven, met COVID-19 die ons dagelijks leven drastisch heeft overgenomen en aangepast, biedt dit de uitstekende mogelijkheid om met dit onderzoek een bijdrage te proberen te leveren aan het gat in de literatuur. In dit bachelorproject zullen Kamervragen onderzocht worden om erachter te komen welke factoren een rol spelen in de verschillen tussen Kamerleden in het stellen van COVID-19 gerelateerde Kamervragen tijdens de eerste COVID-19 periode. In dit bachelorproject zal de volgende onderzoeksvraag centraal staan:

“Wat verklaart de variatie in de hoeveelheid COVID-19 gerelateerde Kamervragen tussen Tweede Kamerleden?”

Om dit te onderzoeken zullen in dit bachelorproject een aantal factoren worden meegenomen die de variatie in de hoeveelheid Kamervragen tussen Kamerleden zouden kunnen verklaren. Dit zijn leeftijd, geslacht, senioriteit, coalitie vs. oppositie en de ideologische links-rechts positie van het Kamerlid. Deze factoren worden nader uitgelegd in het theoretisch kader en de operationalisering van dit bachelorproject. Voor dit onderzoek is gekozen om als casus de Tweede Kamer van Nederland te gebruiken. Binnen deze casus zal een kwantitatieve inhoudsanalyse worden gedaan naar schriftelijke Kamervragen in de periode van 27 februari 2020 tot en met 31 mei 2020. Na de bevindingen van het onderzoek volgt een deel waarin de

resultaten worden geanalyseerd. Ten slotte wordt het bachelorproject afgesloten met een conclusie waarin de centrale onderzoeksvraag wordt beantwoord en de beperkingen en implicaties van het onderzoek worden aangegeven.

Theoretisch kader

Funcies van een parlement

Parlementen hebben zes verschillende taken die zij volgens Hague et al. (2016) moeten uitvoeren. Dit zijn vertegenwoordiging, beraadslaging, wetgeving, goedkeuring van uitgaven, het samenstellen van de regering en het controleren van die regering (pp. 128-133). Met vertegenwoordiging wordt het representeren van de belangen van de kiezers van een parlementslid bedoeld (p. 128-129). Beraadslaging houdt in dat parlementsliden met elkaar discussiëren over het (te voeren) beleid op verschillende onderwerpen (p. 130). De wetgevende functie geeft parlementsliden het recht om wetsvoorstellen in te dienen (p. 130). De vierde functie is het goedkeuren van de door de regering opgestelde begroting door het parlement (pp. 131-132). Na een parlementsverkiezing komt de vijfde taak van een parlement naar voren, het vormen van een regering door één of meerdere partijen (p. 132). De laatste taak van een parlement, waar ook de focus op ligt in dit bachelorproject, is het controleren van de regering. Er zijn drie verschillende middelen die een parlement kan gebruiken om deze controlerende taak uit te voeren: het stellen van mondelinge- en schriftelijke vragen, het houden van interpellaties en het organiseren van spoeddebatten. Daarnaast kan een parlement ook nog een motie van wantrouwen indienen tegen de regering (pp. 132-133). Het controleren van de regering gebeurt zowel door partijen in de oppositie als in de coalitie. Deze taak kan worden vervuld tijdens het vragenuur, commissievergaderingen of plenaire vergaderingen (Docherty, 2005, p. 16-18).

Kamervragen als middel

Kamervragen zijn een makkelijk middel voor Kamerleden om toelichting of informatie te krijgen van een bewindspersoon over een bepaald onderwerp (Russo & Wiberg, 2011, p. 229). Ook kunnen ze Kamervragen gebruiken om een bewindspersoon zich te laten verantwoorden voor zijn of haar beleidskeuzes (Martin, 2011, p. 265). De vragen hebben weinig consequenties op het beleid, maar zijn voor Kamerleden wel een handige tool om aan kiezers te laten zien waar de interesse van het Kamerlid en zijn of haar partij ligt (Otjes & Louwerse, 2017, p. 497). Volgens Otjes & Louwerse (2017) zijn Kamervragen zelfs een permanente verkiezingscampagne tussen politieke partijen (p. 497).

Parlementsliden gebruiken Kamervragen om hun eigen doelen te bereiken, waardoor het stellen van vragen als een strategisch spel kan worden gezien (Russo & Wiberg, 2010, p. 229). Sommige Kamerleden gebruiken Kamervragen juist om de kiezers die achter hen staan te

representeren. Vooral bij parlementsleden die minderheidsgroepen representeren is er vaak een verband te vinden tussen de gestelde Kamervragen en de achtergrond van hun kiezers (Saalfeld, 2011, p. 272). Leden van het parlement hopen dat de Kamervragen die zij stellen natuurlijk onder de aandacht komen van mogelijke kiezers. Als deze Kamerleden namelijk vragen stellen over onderwerpen waar kiezers mee rondlopen, krijgen kiezers de indruk dat die Kamerleden zich inzetten voor hun belangen. Volgens cijfers in een onderzoeksrapport van het CBS is slechts 51% van de 15-plussers tamelijk tot zeer geïnteresseerd in politiek (Schmeets, 2017, p. 10). Een groot deel van de mensen die geïnteresseerd zijn in politiek ontvangen deze informatie via de media. Om kiezers te bereiken moet je als Kamerlid dus tactische keuzes maken welke Kamervragen meer media-aandacht krijgen. Vaak is een vraag over het nieuws van de dag de beste strategie om media-aandacht te krijgen (van Aelst et al., 2013, p. 58).

Door je als partij duidelijk te focussen op een bepaald thema en daar Kamervragen over te stellen, proberen partijen bepaalde kwesties toe te eigenen (Otjes & Louwerse, 2017, p. 509). Als een partij zich wil profileren op een bepaald thema, zullen Kamerleden van deze partij voornamelijk Kamervragen stellen over onderwerpen die dicht bij hun ideologie liggen (Vliegthart & Walgrave, 2011, p. 1054). Wanneer Kamerleden parlementaire vragen willen gebruiken om kiezers te winnen, stellen partijen meer vragen aan bewindspersonen van partijen die ideologisch verder van hun afstaan, maar op electoraal gebied veel overeenkomsten hebben (Otjes & Louwerse, 2017, p. 510).

Factoren die variatie in Kamervragen kunnen bepalen

Coalitie vs. oppositie

Een van de factoren die een rol kan spelen in het verklaren van de variatie in Kamervragen tussen Kamerleden is of het parlements lid deel uitmaakt van de oppositie of de coalitie. Ten eerste is de manier waarop een vraag wordt gesteld al verschillend tussen een Kamerlid van de coalitie of oppositie. Als een parlements lid van de coalitie een vraag stelt aan de minister van zijn of haar eigen partij, zal deze vraag zodanig geformuleerd zijn dat de minister zijn of haar beleid op een bepaald gebied duidelijk kan maken. Een lid van de oppositie zal er eerder voor kiezen om een kritische vraag te stellen die de positie van de minister duidelijk maakt, waar de oppositie dan hun eigen visie op kan geven (Martin, 2011, p. 263.) Dat parlementaire vragen voornamelijk worden gebruikt om de visie van de eigen partij te versterken in plaats van het verzwakken van de tegenstander, komt ook naar voren in het onderzoek van Otjes & Louwerse (2017, p. 510). Ook is door Otjes & Louwerse (2017) en Höhmann & Sieberer (2019) de theorie

onderzoekt of Kamerleden van de coalitie vaker vragen stellen aan ministers van een coalitiepartner dan aan hun eigen minister. Uit het onderzoek van Höhmann & Sieberer (2019) kwam naar voren dat in de Duitse Bundestag wel degelijk het geval was (p. 243), terwijl in het artikel van Otjes & Louwerse (2017) naar voren kwam dat dit in de Nederlandse Tweede Kamer niet het geval was (p. 510). Een ander verschil tussen leden van de oppositie en de coalitie is het aantal vragen dat ze stellen aan bewindspersonen. Parlementsleden van de oppositiepartij in het Britse Lagerhuis tussen 1997 en 2010 stelden meer vragen dan die van de coalitiepartij (Kellermann, 2016, p. 99). Ook op supranationaal gebied is dit resultaat terug te vinden. Proksch & Slapin (2010) hebben parlementaire vragen in het Europees Parlement onderzocht, en hieruit kwam naar voren dat parlementsleden van nationale oppositie partijen meer vragen stellen aan Eurocommissarissen dan leden van de coalitie. Daarom wordt het volgende verwacht in dit onderzoek:

H1: Kamerleden van oppositiepartijen zullen meer COVID-19 gerelateerde vragen stellen dan Kamerleden van coalitiepartijen.

Ideologische links-rechts positie

De tweede factor die een rol kan spelen in het verklaren van de variatie in Kamervragen tussen Kamerleden is de ideologische links-rechts positie van de partij van het parlements lid. Doordat de ideologie van een partij op veel verschillende gebieden kan worden gemeten, zoals op sociaal-cultureel of sociaal-economisch gebied, en vragen over COVID-19 zowel over linkse als rechtse onderwerpen gesteld kunnen worden, maak dit onderzoek gebruik van de ‘RILE left-right index’ in de Manifesto Project Dataset (2020a). Nadere uitleg over deze index zal worden gegeven in de operationalisering van dit bachelorproject. Uit onderzoek van Forestiere (2009) onder 16 landen is gebleken dat partijen aan de linkerkant van het ideologische spectrum vaak ondergerepresenteerd zijn in de hoogste ambtelijke posities ten opzichte van centrum- en rechtse partijen (p. 524). Hieruit kan geconcludeerd worden dat partijen aan de linkerkant van het politieke spectrum zichzelf vaker in de oppositie terugvinden dan partijen aan de rechterkant. Doordat we net de verwachting hebben uitgesproken dat parlementsleden van partijen in de oppositie meer vragen zullen stellen over COVID-19 dan parlementsleden in de coalitie, wordt het volgende verwacht:

H2: Kamerleden van linkse partijen zullen meer COVID-19 gerelateerde vragen stellen dan Kamerleden van rechtse partijen.

Senioriteit en leeftijd

De volgende factoren die een verklaring zouden kunnen geven over de variatie in Kamervragen zijn senioriteit en leeftijd. Ondanks dat Kellermann (2015) in zijn onderzoek geen direct verband kon vinden tussen senioriteit en het aantal gestelde vragen van een parlementslid, kwam deze onderzoeker er wel achter dat parlementsliden die eerder als minister hadden gediend beduidend minder vragen stelden dan hun collega's die altijd een 'backbencher' zijn geweest (p. 99). Bailer (2011) vond in haar onderzoek naar parlementaire vragen in het Zwitserse parlement echter wel een verband tussen senioriteit en het aantal Kamervragen. Parlementsliden met een lage senioriteit stelden meer vragen dan de leden met een hoge senioriteit (p. 310). Bailer geeft als mogelijke reden hiervoor dat minder ervaren parlementsliden wellicht meer vragen stellen, omdat zij de antwoorden op deze vragen nodig hebben om het verreikende wetgevende werk voor te bereiden (p. 310). Ook in het onderzoek van Bailer & Ohmura (2017) komt duidelijk naar voren dat parlementsliden met een lange parlementaire carrière steeds minder vragen gaan stellen (p. 510). Aan de hand van deze bevindingen kunnen we de volgende verwachting uitspreken:

H3: Kamerleden met een lage senioriteit zullen meer COVID-19 gerelateerde vragen stellen dan Kamerleden met een hoge senioriteit.

Bailer & Ohmura (2017) hebben ook gekeken naar het verband tussen de leeftijd van parlementsliden en gestelde parlementaire vragen. Jonge parlementsliden met een lage senioriteit worden sneller actief in het stellen van parlementaire vragen dan oude parlementsliden met een lage senioriteit (p. 512). Als we leeftijd terugkoppelen naar COVID-19, staat het vast dat mensen met een hoge leeftijd een groter risico lopen om ernstig ziek te worden of zelfs te overlijden door het virus (RIVM, 2020a). Hierdoor zou je kunnen verwachten dat parlementsliden met een hogere leeftijd meer vragen zullen stellen over COVID-19, omdat zij zich wellicht zien als de vertegenwoordigers van de oudere bevolking. Echter is in dit bachelorproject niet alleen rekening gehouden met gezondheid gerelateerde COVID-19 vragen, maar ook vragen die onder andere betrekking hebben op de economische gevolgen van het virus en het testbeleid. Dit wordt verder toegelicht in de methode van dataverzameling. De COVID-19 vragen in dit onderzoek hebben dus niet alleen betrekking op oudere doelgroepen, maar ook op jongere doelgroepen. Hierdoor kan de volgende verwachting worden uitgesproken aan de

hand van de artikelen over senioriteit van Bailer (2011) en die over leeftijd van Bailer & Ohmura (2017):

H4: Kamerleden met een lage leeftijd zullen meer COVID-19 gerelateerde vragen stellen dan Kamerleden met een hoge leeftijd.

Gender

De laatste factor in dit bachelorproject die de variatie tussen Kamervragen zou kunnen verklaren is gender. In het onderzoek van Bird (2005) komt naar voren dat vrouwelijke parlementsleden vaker vragen stellen die woorden bevatten als ‘women’ en ‘gender’ dan mannelijke parlementsleden (p. 367). Deze bevinding is echter niet toepasbaar in dit bachelorproject, omdat de COVID-19 gerelateerde vragen allerlei verschillende aspecten bevatten. Uit onderzoek van Akirav (2020) komt naar voren dat er geen duidelijk verband te vinden is tussen vrouwelijke parlementsleden en een hoger aantal parlementaire vragen die zij stellen ten opzichte van mannelijke parlementsleden (p. 5). Wel komt Akirav tot de conclusie dat ondergerepresenteerde parlementsleden meer niet-wetgevende middelen gebruiken dan andere parlementsleden, waaronder ook parlementaire vragen vallen (p. 4). Aangezien de vrouwen in de Tweede Kamer tijdens de onderzochte periode ondergerepresenteerd zijn ten opzichte van mannen, respectievelijk 48 om 102, kan de volgende verwachting worden uitgesproken:

H5: Vrouwelijke Kamerleden zullen meer COVID-19 gerelateerde vragen stellen dan mannelijke Kamerleden.

Methodologie

Onderzoeksdesign

Om de onderzoeksvraag te beantwoorden is gekozen voor een intensieve benadering door middel van een casestudie. De keuze is op de casestudie gevallen, omdat de casestudie één eenheid diep en gedetailleerd onderzoekt en een bepaald verschijnsel probeert te verklaren aan de hand van verschillende factoren. Het focussen op één casus in een casestudie heeft dus als voordeel dat de casus intensief kan worden bestudeerd (Halperin & Heath, 2017, p. 214). De resultaten die uit deze casestudie komen zijn niet zozeer bedoeld om te generaliseren op andere cases, maar om een verklaring te geven voor een bepaald fenomeen. Het generaliseren van de resultaten wordt ook afgeraden, aangezien er vaak meerdere factoren meespelen die over het hoofd worden gezien bij het vinden van een representatieve casus (Lowndes et al., 2017, p. 234; Gerring & Seawright, 2008, p. 294). Deze beperking van de casestudie heeft dus geen invloed op dit onderzoek, doordat de focus ligt op het verklaren van de verschijnselen binnen een casus. Dit wordt onderzocht via het opstellen van hypothesen, die binnen het onderzoeksdesign getest kunnen worden (Lowndes et al., 2017, p. 234).

Caseselectie

COVID-19 beïnvloedt het leven van mensen over de hele wereld. Doordat elk land en ieder parlement te maken heeft met deze nieuwe situatie, zijn er veel mogelijke parlementen die een geschikte casus zouden zijn. De gekozen casus in dit onderzoek is de Nederlandse Tweede Kamer. De Tweede Kamer is gekozen via een nationaal single-district kiesstelsel op basis van evenredige vertegenwoordiging. (Otjes & Louwse, 2017, p. 502). Doordat het stelsel is gebaseerd op evenredige vertegenwoordiging heeft theoretisch gezien elke kandidaat op de kieslijst evenveel kans om een zetel te bemachtigen in de Tweede Kamer. Hierdoor kunnen mensen met allerlei verschillende achtergronden of kenmerken een plek bemachtigen in het parlement. Aangezien twee van de verklarende factoren in dit onderzoek gebaseerd zijn op persoonlijke kenmerken, namelijk leeftijd en gender, is de Tweede Kamer daarvoor een goede casus om deze factoren te onderzoeken. Ook voor de overige factoren is de Tweede Kamer een goede casus. Doordat er een sterke partijpolitiek is in de Tweede Kamer, zijn parlementsleden niet zozeer individuele vertegenwoordigers die opereren op basis van hun persoonlijke agenda, maar vertegenwoordigers van hun partij (Otjes & Louwse, 2017, p. 503). Hierdoor is de verklarende factor oppositie vs. coalitie uit deze partijpolitiek makkelijk te herleiden. De ideologie van een Kamerlid is ook te herleiden uit het lidmaatschap aan een partij. De ideologie van een partij meten we in dit onderzoek aan de hand van de RILE-index. Ondanks dat de links-

rechts positie uit de RILE-index geldt voor politieke partijen in het algemeen en individuele Kamerleden enigszins kunnen afwijken van deze positie, laat het lidmaatschap en het vertegenwoordigen van een partij zien dat de positie van een Kamerlid voldoende overeenkomt met die van de vertegenwoordigende partij.

De periode waarin de Kamervragen onderzocht worden loopt van 27 februari 2020 tot en met 31 mei 2020. Deze periode omvat de eerste COVID-19 golf in Nederland. Op 27 februari werd de eerste coronabesmetting vastgesteld in Nederland (RIVM, 2020b) en vanaf 1 juni werden een groot deel van de geldende maatregelen weer versoepeld (Ministerie van Algemene Zaken, 2020).

Conceptualisering

In dit onderzoek worden Kamervragen geanalyseerd door te kijken of deze gerelateerd zijn aan COVID-19. Doordat COVID-19 een nieuw verschijnsel is, bestaat er in de literatuur nog geen lijst met bepaalde termen of begrippen die direct aan COVID-19 te koppelen zijn. De lijst met criteria om een Kamervraag te bestempelen als een COVID-19 gerelateerde vraag zijn zelf samengesteld en ruwweg te verdelen in vier categorieën:

- Heeft het Kamerlid in de vraag een term genoemd die gerelateerd is aan besmettingen door COVID-19? Hieronder vallen termen als besmettingen, testbeleid en -capaciteit, PCR-testen, bron- en contactonderzoek en quarantaine.
- Heeft het Kamerlid in de vraag een term genoemd die gerelateerd is aan de bestrijding van COVID-19 of de bescherming van mensen tegen COVID-19? Hieronder vallen termen als (persoonlijke) beschermingsmiddelen, mondkapjes, anderhalve meter, coronamaatregelen, (intelligente) lockdown, vaccin en bezoekerregeling.
- Heeft het Kamerlid in de vraag een term genoemd die gerelateerd is aan de verzorging van COVID-19 patiënten? Hieronder vallen termen als beademingsapparatuur en intensive care.
- Heeft het Kamerlid in de vraag een term genoemd die gerelateerd is aan de economische gevolgen van COVID-19? Hieronder vallen termen als Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW), noodfonds, financiële steun en contactberoepen.

Operationalisering

Om de data te verzamelen die gebruikt gaat worden in dit onderzoek is de methode van een kwantitatieve inhoudsanalyse gebruikt. Kwantitatieve inhoudsanalyse houdt in dat bestaande data geanalyseerd wordt waarbij de focus ligt op frequenties van bepaalde teksteenheden. De data wordt gereduceerd in de vorm van cijfers, waardoor een statistische analyse kan worden uitgevoerd. De statistische analyse wordt gedaan door middel van een lineaire regressie in SPSS.

Afhankelijke variabele

De afhankelijke variabele is de proportie COVID-19 gerelateerde Kamervragen die een Kamerlid stelt in de periode van 27 februari 2020 tot en met 31 mei 2020. Dit wordt gemeten door het handmatig maken van een dataset, waarin van het totaal aantal gestelde Kamervragen van een parlementslid in de onderzochte periode wordt gekeken hoeveel daarvan COVID-19 gerelateerd zijn. De proportie heeft een bereik van 0 tot 1. Voor dit onderzoek is enkel gebruik gemaakt van schriftelijke vragen en niet van mondelinge vragen, omdat mondelinge vragen in tegenstelling tot schriftelijke vragen niet terug te vinden zijn op de site van de Tweede Kamer. De documenten waarin de schriftelijke vragen staan zijn per Kamerlid te vinden via de site van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (z.d. -a). Op het moment van het maken van de dataset (medio december 2020) waren drie Kamerleden, namelijk Anne Mulder (VVD), Bas van 't Wout (VVD) en Theo Hiddema (FvD), geen Kamerlid meer en bevonden zich niet tussen de andere Kamerleden op de website van de Tweede Kamer. De vragen die zij hebben gesteld zijn teruggevonden via de algemene website met alle Kamervragen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (z.d. -b). In totaal zijn 814 unieke documenten onderzocht, die allen één of meerdere Kamervragen bevatten. Doordat de Kamervragen in één document door meerdere Kamerleden gesteld kunnen worden, is het onduidelijk hoeveel unieke Kamervragen er gesteld zijn in de periode van 27 februari 2020 tot en met 31 mei 2020. Als we per Kamerlid kijken hoeveel vragen die persoon heeft gesteld en dit voor alle Kamerleden bij elkaar optellen, komen we op 12.639 vragen uit, maar een deel van deze vragen zit daar dus meerdere keren tussen. Als we dit ook doen voor het aantal vragen die gerelateerd zijn aan COVID-19, komen we op 3.325 vragen uit, maar ook hier geldt dezelfde assumptie.

De Tweede Kamer bestaat uit 150 Kamerleden, echter zijn in de dataset maar 148 leden meegenomen. De twee Kamerleden die buiten de dataset zijn gelaten zijn Julius Terpstra (CDA) en Tom van den Nieuwenhuijzen (GL). Deze parlementsliden zijn niet meegenomen in de

dataset, omdat zij niet tijdens de hele onderzochte periode lid zijn geweest van de Tweede Kamer. Doordat zij een deel van de onderzochte periode missen hadden zij minder kansen ten opzichte van de andere Kamerleden om vragen te stellen.

Onafhankelijke variabelen

De eerste hypothese in mijn onderzoek heeft betrekking tot de plek in de oppositie of de coalitie (H1) van het Kamerlid. Op de site van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (z.d. -a) waar alle Kamerleden te vinden zijn, staat per Kamerlid bij welke partij zij horen. Op dit moment bestaat de coalitie uit VVD, CDA, D66 en CU. Deze partijen hebben in de dataset de dummy variabele 1 gekregen. De partijen in de oppositie, PVV, SP, GL, PvdA, CU, PvdD, DENK, SGP, 50PLUS en FvD hebben variabele 0 gekregen. Daarnaast zijn er nog drie eenmansfracties in de Kamer, namelijk fractie-Krol, -van Kooten-Arissen en -van Haga. Krol en van Kooten-Arissen staan in de dataset onder hun oude partij, respectievelijk 50PLUS en PvdD. Van Haga staat genoemd onder zijn nieuwe partij FvD. Voor de verdeling van de oppositie of coalitie maakt dit geen verschil, omdat zij onder deze partijen onder de oppositie vallen, net als wanneer zij een eenmansfractie waren. De reden om ze onder deze partijen te zetten heeft voornamelijk te maken met de links-rechts positie van deze Kamerleden. Dit wordt nader uitgelegd in de paragraaf over de variabele van de links-rechts positie. De coalitie Rutte-III en de oppositie bestaan beide uit 75 Kamerleden, echter is van zowel de coalitie (Julius Terpstra, CDA) als de oppositie (Tom van den Nieuwenhuijzen, GL) een Kamerlid niet meegenomen in de dataset. Hierdoor bedraagt het aantal leden van beide groepen 74.

De links-rechts positie (H2) van een Kamerlid is gemeten aan de hand van de positie op de RILE-index van de bijbehorende partij. Doordat er geen dataset bestaat die individuele Kamerleden op een links-rechts schaal meet, gaan we in dit onderzoek uit van de assumptie dat de ideologie van de partij wordt weerspiegelt in de ideologie van het daar bijbehorende Kamerlid. De RILE-index meet partijen aan de hand van de factoren in tabel 1 op een links-rechts schaal van -100 tot 100 en is terug te vinden in de Manifesto Project Database (2020).

Tabel 1: Categorieën RILE-index

Left	Right
103 Anti-Imperialism	104 Military: Positive
105 Military: Negative	201 Freedom and Human Rights

106 Peace	203 Constitutionalism: Positive
107 Internationalism: Positive	305 Political Authority
202 Democracy	401 Free market Economy
403 Market Regulation	402 Incentives: Positive
404 Economic Planning	407 Protectionism: Negative
406 Protectionism: Positive	414 Economic Orthodoxy
412 Controlled Economy	505 Welfare State Limitation
413 Nationalisation	601 National Way of Life: Positive
504 Welfare State Expansion	603 Traditional Morality: Positive
506 Education Expansion	605 Law and Order: Positive
701 Labour Groups: Positive	606 Civic Mindedness: Positive

Bron: Manifesto Project Database (z.d.)

In de Manifesto Project Database (2020) is voor alle partijen die bij een parlementsverkiezing minstens één zetel hebben gepakt een RILE-index gemaakt aan de hand van hun verkiezingsprogramma. Voor de Tweede Kamerverkiezingen van 2017 gaat dit om 13 partijen. Doordat de drie afgesplitste Kamerleden tijdens deze verkiezing nog bij een partij hoorden, zijn zij individueel niet meegenomen in de RILE-index. In de gemaakte dataset zijn lid Krol en lid van Kooten-Arissen (resp. 50PLUS en PvdD) onder hun oude partij geplaatst, omdat zij anders niet mee konden worden genomen in de ideologische positie. Er wordt verwacht dat hun persoonlijke ideologie nog grotendeels overeenkomt met die van hun oude partij. Het lid Van Haga stond bij de verkiezingen van 2017 op de lijst van de VVD, maar is in 2019 al afgesplitst van deze partij (Algemeen Dagblad, 2019). Voor dit Kamerlid is echter gekozen om deze te plaatsen onder de fractie FvD. Alhoewel dit parlementslid in de onderzochte periode nog als individueel lid opereerde, werkte hij al veelvuldig samen met de FvD-fractie en is hij recentelijk officieel toegevoegd aan de Tweede Kamerfractie van FvD (Het Parool, 2020). Alle partijen en hun bijbehorende RILE-index zijn te vinden in tabel 2.

Tabel 2: Partijen en hun bijbehorende RILE-index

Partij	RILE-index
50PLUS	-31,11
DENK	-24,28
SP	-23,04

PvdD	-18,85
PvdA	-13,84
GL	-9,35
D66	-6,54
CDA	3,60
CU	5,48
VVD	10,95
FvD	16,47
PVV	20,00
SGP	24,71

Bron: Manifesto Project Database (2020)

De onafhankelijke variabelen senioriteit (H4) en leeftijd (H5) zijn voor ieder Kamerlid terug te vinden op de website van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (z.d. -a). Voor beide variabelen is als uitgangspunt 31 mei 2020 genomen. Senioriteit staat op de website van de Tweede Kamer gemeten in dagen, maar omdat dit resultaten zou opleveren met zeer kleine getallen achter de 0, is ervoor gekozen om dit om te zetten naar aantal jaren. Leeftijd is net als senioriteit uitgedrukt in jaren. Ten slotte is geslacht (H5) te vinden via de website van de Staten-Generaal (z.d.) met alle leden. Op deze website kunnen alle leden gesorteerd worden op geslacht. In de dataset is van geslacht een dummy variabele gemaakt, waarbij mannen de variabele 0 hebben gekregen en vrouwen de variabele 1. In de dataset zijn 48 vrouwelijke parlementsleden en 100 mannelijke parlementsleden.

In tabel 3 bevinden zich de descriptieve statistieken van alle variabelen in de dataset.

Tabel 3: Descriptieve statistieken dataset

	Gemiddelde	Standaardafwijking	Minimum	Maximum	N
Proportie	0,1925	0,210	0,00	0,82	148
Kamervragen					
Totaal Kamervragen	85,40	87,353	0	401	148
COVID-19	22,47	33,143	0	243	148
Kamervragen					
Oppositie vs. coalitie	0,50	0,502	0	1	148

Links-rechts schaal (RILE-index)	-0,135	15,088	-31,11	24,71	148
Senioriteit	5,87	4,470	0	22	148
Leeftijd	47,22	9,891	29	76	148
Gender	0,32	0,470	0	1	148

Bron: Eigen dataset

Resultaten

De analyse in dit onderzoek is gedaan door middel van Ordinary Least Squares (OLS). Hiermee is geprobeerd om erachter te komen of de onafhankelijke variabelen (oppositie vs. coalitie, links-rechts positie, senioriteit, leeftijd en gender) een verklaring kunnen geven voor de afhankelijke variabele (proportie COVID-19 vragen van het totaal aantal Kamervragen per Kamerlid).

Assumpties

Er is voor dit model op drie verschillende assumpties van lineaire regressieanalyse getest. Dit zijn outliers en residuals, onafhankelijke fouten en multicollineariteit. In het model hebben zes Kamerleden een waarde van $ZRE > 1,96$. Deze Kamerleden zijn 4% van de data, wat binnen de gestelde grens van 5% is (Field, 2013, p. 306). Hierdoor geven deze outliers geen problemen voor de regressieanalyse. De onafhankelijke fouten zijn getest aan de hand van de Durban-Watson test. De waarde van de test is het beste als deze zo dicht mogelijk bij 2 ligt en een waarde < 1 en > 3 brengt de regressieanalyse in gevaar (p. 311). In dit model is de waarde 2,145. De waarde valt dus binnen de 1 en 3 en ligt dicht bij de 2, waardoor we kunnen stellen dat er aan de assumpties is voldaan. Ten slotte is de multicollineariteit getest, waarbij wordt gekeken naar de VIF-waarden van de onafhankelijke variabelen. Deze bevinden zich allemaal onder de 5, wat volgens Field geen problemen oplevert (Field, 2013, p. 325). Ook hebben de *tolerance values* allemaal een waarde boven de 0,2. Hierdoor voldoen ook deze waarden aan de assumpties van Field (2013, p. 325).

We kunnen de voorspellingskracht van het model terugvinden in de Model Summary. Hierbij kijken we naar de R^2 van het model, omdat deze aangeeft hoe sterk de voorspellende kracht is. Hoe lager de R^2 in het model is, hoe zwakker de voorspelling. In het model is de R^2 gelijk aan 0,334, wat betekent dat het model een voorspellende kracht heeft van 33,4%. Tenslotte is gekeken naar de statistische significantie van het model. Dit is het geval, aangezien $p < 0,001$.

Analyse

Tabel 4: Lineair regressiemodel van de proportie COVID-19 gerelateerde vragen per kamerlid

	Model 1
(Constante)	0,230 (0,074)
Type partij (Ref: Oppositiepartij)	
Coalitiepartij	-0,125*** (0,031)
Links-rechts positie	-0,006*** (0,001)
Senioriteit	-0,005 (0,003)
Leeftijd	0,001 (0,002)
Gender (Ref: Man)	
Vrouw	0,020 (0,031)
R ²	0,334
Adj. R ²	0,310
N	148

Noot: OLS-regressiecoëfficiënten met standaardfouten tussen haakjes.

**** $p < 0,001$, ** $p < 0,01$, * $p < 0,05$*

De verwachting van de eerste hypothese (H1) was dat Kamerleden van de oppositie meer COVID-19 vragen zouden stellen dan hun ambtsgenoten in de coalitie. Ten eerste kunnen we kijken naar de absolute cijfers. De oppositie heeft bij elkaar 3325 keer een COVID-19 gerelateerde vraag gesteld tegenover maar 693 keer van de coalitie, terwijl ze evenveel zetels hebben (74). Op absoluut niveau stellen Kamerleden uit de oppositie dus meer vragen. Wanneer we kijken naar de proportie COVID-19 vragen van het totaal aantal gestelde vragen zien we hetzelfde resultaat. De afhankelijke variabele proportie COVID-19 vragen loopt op een schaal van 0 tot 1. In tabel 4 zien we dat de constante proportie in Model 1 hiervan 0,230 bedraagt. De constante is de waarde die toebehoort aan de onafhankelijke variabele 0. De onafhankelijke

variabele is een dummyvariabele, waarbij de oppositie waarde 0 heeft en de coalitie waarde 1. De proportie van de oppositie is dus 0,230, wat betekent dat 23% van alle Kamervragen over COVID-19 ging. Als de onafhankelijke waarde van 0 naar 1 gaat, daalt de proportie met 0,125. De proportie van de coalitie is dus 0,125 lager dan de proportie van de oppositie en dit is statistisch significant, want $p < 0,001$. Dit laat zien dat bij Kamerleden van de coalitie 10.5% van alle Kamervragen gerelateerd zijn aan COVID-19. Uit dit resultaat blijkt dat leden van oppositiepartijen meer vragen over COVID-19 stellen dan hun ambtsgenoten in de coalitie. Ook zien we dat de drie Kamerleden met de hoogste proporties, Öztürk (DENK, 0,818), Klaver (GL, 0,759) en Marijnissen (SP, 0,736) allen uit de oppositie komen. De resultaten van de regressieanalyse komen ook overeen met de eerdere bevindingen van Kellermann (2015) en Proksch & Slapin (2010), waardoor de eerste hypothese (H1) kan worden bevestigd.

In de tweede hypothese is de verwachting uitgesproken dat Kamerleden van linkse partijen meer COVID-19 gerelateerde vragen zouden stellen dan Kamerleden van rechtse partijen. De onafhankelijke variabele is de positie op de ideologische links-rechts schaal. In de dataset loopt deze van -31,11 (50PLUS) tot 24,74 (SGP), omdat dit de waardes zijn die toebehoren aan de partijen aan de uiterste einden. De constante proportie in de regressieanalyse is 0,230, wat inhoudt dat een Kamerlid van de meest linkse partij 23% van zijn totaal aantal Kamervragen over COVID-19 stelt. Bij iedere stap naar de eerstvolgende partij rechts op de schaal daalt de proportie COVID-19 vragen met 0,006, wat een statistisch significant resultaat is, omdat $p < 0,001$. Voor iedere stap naar rechts op de schaal, oftewel elke partij naar rechts op de schaal, daalt het aantal vragen over COVID-19 met 0.6%. Dit houdt in dat een Kamerlid van de partij helemaal aan de rechterkant van de schaal, de SGP, 7.2% minder vragen stelt over COVID-19 dan een Kamerlid van de partij helemaal aan de linkerkant, 50PLUS. Aan de hand van deze resultaten kunnen we concluderen dat Kamerleden met een linkse ideologie meer COVID-19 vragen stellen dan hun collega's met een rechtse ideologie. Hiermee kunnen we de tweede hypothese (H2) bevestigen.

In de derde hypothese (H3) werd de verwachting uitgesproken dat Kamerleden met een lage senioriteit meer COVID-19 gerelateerde vragen zullen stellen dan Kamerleden met een hoge senioriteit. De schaal van de onafhankelijke variabele loopt van 0 tot 10, met daaropvolgend nog 13, 14, 17 en 22. De constante proportie van 0,230 behoort toe aan een Kamerlid met een senioriteit van 0 jaren. Dit betekent dat 23% van de Kamervragen van dit Kamerlid gerelateerd zijn aan COVID-19. Doordat deze waarde een constante is en er maar één parlementslid is met

een senioriteit van 0 jaren (Marijke van Beukering-Huijbregts, D66), komt deze waarde niet volledig overeen met de werkelijke waarde van het Kamerlid (0,111). Wanneer een Kamerlid een jaar langer parlementslid is daalt de constante met 0,005. Dit betekent dat voor ieder extra jaar dat iemand lid is van het parlement, het Kamerlid 0.5% minder COVID-19 gerelateerde vragen stelt. Dit resultaat is echter niet statistisch significant, omdat $p > 0,05$. De hypothese (H3) dat Kamerleden met een lage senioriteit meer COVID-19 gerelateerde vragen stellen dan Kamerleden met een hoge senioriteit komt wel overeen met de resultaten uit de regressieanalyse, maar wordt verworpen door het gebrek aan significantie.

De vierde hypothese (H4) heeft betrekking op de leeftijd van Kamerleden en daarin wordt verwacht dat Kamerleden met een lage leeftijd meer vragen stellen over COVID-19 dan Kamerleden met een hoge leeftijd. De schaal van de onafhankelijke variabele leeftijd loopt van 29 tot en met 71, met daaropvolgend 76. In de schaal worden 66 en 69 overgeslagen, aangezien er in de onderzochte periode geen Tweede Kamerleden zijn met deze leeftijd. De constante waarde van 0,230 behoort tot een parlementslid met de leeftijd 29. Een Kamerlid met deze leeftijd stelt 5% van zijn totale Kamervragen in de onderzochte periode over COVID-19. Ook bij deze onafhankelijke variabele is er maar één Kamerlid dat de leeftijd van 29 heeft (Rens Raemakers, D66). De constante proportie komt wederom niet volledig overeen met de werkelijke proportie van dit Kamerlid (0,000). Voor elk jaar dat een parlementslid ouder wordt, stijgt het percentage van COVID-19 gerelateerde vragen met 0,1%. Dit resultaat is echter niet statistisch significant, omdat $p > 0,05$. De hypothese (H4) ging uit van de verwachting dat Kamerleden met een lage leeftijd een hogere proportie COVID-19 gerelateerde vragen zouden hebben dan oudere Kamerleden. De resultaten uit de regressieanalyse spreken deze verwachting echter tegen. In combinatie met het gebrek aan statistische significantie voor dit resultaat wordt de hypothese (H4) dus verworpen.

In de laatste hypothese (H5) is de verwachting uitgesproken dat vrouwelijke parlementsliden meer COVID-19 gerelateerde vragen stellen dan mannelijke Kamerleden. Ook hier kunnen we eerst kijken naar de absolute cijfers. In de Nederlandse Tweede Kamer zaten in de onderzoeksperiode 48 vrouwelijke Kamerleden en 100 mannelijke Kamerleden. De vrouwen bedragen dus 32,4% van alle parlementsliden. In totaal hebben alle vrouwelijke leden bij elkaar 1214 keer een COVID-19 gerelateerde vraag gesteld, ten opzichte van 2111 hun mannelijke ambtsgenoten. Het percentage gestelde COVID-19 vragen door vrouwen bedraagt dus 36,5% van het totaal aantal COVID-19 vragen, wat hoger is dan het percentage vrouwelijke

Kamerleden. In de regressieanalyse is de onafhankelijke variabele gender een dummyvariabele, waarbij de 0 staat voor een mannelijk Kamerlid en de 1 voor een vrouwelijk Kamerlid. De constante van 0,230 behoort dus tot de mannelijke Kamerleden, wat betekent dat 23% van de door mannen gestelde Kamervragen over COVID-19 ging. Het resultaat van de regressieanalyse laat zien dat de proportie door vrouwen gestelde COVID-19 vragen 0,020 hoger ligt ten opzichte van mannelijke Kamerleden. Dit betekent dat vrouwelijke parlementsleden 25% van hun Kamervragen besteden aan COVID-19. Dit resultaat is echter niet statistisch significant, want $p > 0,05$. We zien uit deze analyse wel dat de hogere proportie COVID-19 vragen gesteld door vrouwelijke Kamerleden overeenkomt met een hoger absoluut percentage COVID-19 vragen gesteld door vrouwen ten opzichte van mannen. De hypothese (H5) dat vrouwelijke Kamerleden meer vragen stellen dan mannelijke Kamerleden komt dus wel overeen met de resultaten uit de regressieanalyse, maar wordt verworpen wegens het gebrek aan significantie.

Conclusie

Ieder land en elk parlement in de wereld heeft in 2020 moeten laten zien hoe groot hun aanpassingsvermogen is. De situatie omtrent het COVID-19 virus zette de zorgsystemen in de hele wereld op scherp en liet bewindspersonen in allerlei overheden wellicht de moeilijkste beslissingen uit hun leven maken. De controlerende taak van parlementsleden bleef echter gewoon hetzelfde. In dit bachelorproject is de controlerende taak van de Nederlandse Tweede Kamer onderzocht aan de hand van gestelde Kamervragen. De periode waarin de Kamervragen onderzocht zijn loopt gelijk met de eerste COVID-19 golf in Nederland, van 27 februari 2020 tot en met 31 mei 2020. De afhankelijke variabele is de proportie COVID-19 gerelateerde vragen van het totaal aantal gestelde Kamervragen per parlements lid. Deze data is verzameld aan de hand van een kwantitatieve inhoudsanalyse, met als uitgangspunt verschillende begrippen of termen die in een Kamervraag aanwezig moesten zijn. Door middel van lineaire regressie is de variatie in proportie tussen de Kamerleden onderzocht aan de hand van vijf factoren: het behoren tot de oppositie of de coalitie, de ideologische links-rechts positie, de senioriteit, de leeftijd en het gender van het Kamerlid. De resultaten van de regressieanalyse lieten zien dat enkel het behoren tot de oppositie of de coalitie en de positie op de links-rechts schaal een statistisch significante invloed hadden op de variatie tussen Kamerleden.

De resultaten uit eerdere onderzoeken van Kellermann (2016) en Proksch & Slapin (2010) lieten al zien dat Kamerleden die tot de oppositie horen meer parlementaire vragen stellen dan hun collega's in de coalitie. Dit komt overeen met de verklarende variabele oppositie vs. coalitie in dit bachelorproject. Er is een statistisch significant verband gevonden dat leden in de oppositie 12,5% meer van hun Kamervragen stellen over COVID-19 gerelateerde onderwerpen dan Kamerleden in de coalitie. Ook voor de positie op de links-rechts schaal is een statistisch significant verband gevonden met betrekking tot de variatie in proportie COVID-19 gerelateerde vragen tussen Kamerleden. Hoe verder een Kamerlid naar links ging op de links-rechts schaal, des te hoger de proportie COVID-19 gerelateerde vragen werd. Ondanks dat hier in de literatuur geen directe ondersteuning voor is, kwam Forestiere (2009) wel tot de conclusie dat partijen aan de linkerkant van het ideologische spectrum vaker ondergerepresenteerd zijn in hoge ambtelijke posities. In combinatie met de bevinding dat partijen in de oppositie een hogere proportie COVID-19 gerelateerde vragen stellen, zijn de bevindingen in dit bachelorproject toch in lijn met de bestaande literatuur.

De afhankelijke variabele proportie COVID-19 vragen is een variabele die gemeten is op een interval-ratio schaal. Vanwege dit gegeven is gekozen voor een lineaire regressieanalyse. Het onderzoek bevat echter ook een beperkingen. De eerste beperking heeft betrekking op het handmatig samenstellen van de dataset. Doordat er in de literatuur geen lijst beschikbaar is met termen of begrippen die gerelateerd zijn aan COVID-19, moest deze zelf samengesteld worden. Hierbij speelt subjectiviteit een grote rol, omdat er zelf bepaald is welke termen COVID-19 gerelateerd waren. Kamervragen die niet overeenkwamen met de strekkingen van deze termen en daardoor niet bestempeld zijn als COVID-19 gerelateerde vraag, maar dit wellicht wel waren, zijn hierdoor niet meegenomen in de dataset. Toch is deze manier effectiever dan enkel kijken of de letterlijke term in de Kamervraag staat. De handmatige manier zorgt ervoor dat er uiteindelijk toch meer vragen zijn meegenomen dan anders het geval zou zijn. Vervolgonderzoek zou zich dus kunnen focussen op het opstellen, uitbreiden of verbeteren van de lijst met termen, waardoor vragen die wellicht over het hoofd zijn gezien mee kunnen worden genomen in nieuwe onderzoeken.

Daarnaast bevinden zich ook beperkingen op twee onafhankelijke variabelen in de dataset. Dit zijn de variabelen senioriteit en leeftijd. Doordat dit voor beide variabelen een brede schaal is, zitten er categorieën in de variabelen waar maar één of een aantal Kamerleden toe behoren. Dit bracht uiteindelijk problemen mee in de regressieanalyse. Senioriteit zou in de toekomst kunnen worden aangepast naar het aantal termijnen dat een parlementslid in de Tweede Kamer zit, om meer Kamerleden in dezelfde categorie te krijgen. Leeftijd zou kunnen getransformeerd worden naar blokken van 5 jaar, al kunnen er tussen Kamerleden die 5 jaar verschillen van elkaar, maar wel in dezelfde categorie terechtkomen, wel degelijk verschillen zitten.

Door de statistisch significante bevindingen in dit bachelorproject zijn de resultaten uit deze regressieanalyse een waardevolle toevoeging aan de bestaande literatuur over parlementaire vragen. Daarnaast geeft het een antwoord op het maatschappelijke probleem van de controlerende functie van tijdens de COVID-19 crisis. Ondanks dat overheden steeds meer urgente maatregelen nemen buiten het parlement om en het werk van parlementsliden is aangepast door de ingevoerde COVID-19 maatregelen, hebben parlementsliden nog steeds de mogelijkheid de verantwoordelijke bewindspersonen te controleren aan de hand van Kamervragen. Vervolgonderzoek zou kunnen kijken of er een verschil is in het aantal gestelde Kamervragen voor en tijdens de eerste COVID-19 periode. Hiermee kan worden gekeken of dit middel om de regering te controleren juist vaker is toegepast tijdens de COVID-19 crisis ten

opzichte van daarvoor. Ten slotte heeft dit onderzoek zich enkel op de casus van de Nederlandse Tweede Kamer gefocust. Onderzoek in de toekomst zou zich kunnen focussen op casussen in zowel de Westerse als de niet-Westerse wereld, om te zien of er overeenkomsten dan wel verschillen te vinden zijn.

Bibliografie

- Akirav, O. (2020). Gender and parliamentary activity. *Women's Studies International Forum*, 79, 1–7. <https://doi.org/10.1016/j.wsif.2020.102344>
- Algemeen Dagblad. (2019, 24 september). *Omstreden Kamerlid Wybren van Haga uit VVD-fractie gezet*. AD. <https://www.ad.nl/politiek/omstreden-kamerlid-wybren-van-haga-uit-vvd-fractie-gezet~abffa23b/>
- Bailer, S. (2011). People's Voice or Information Pool? The Role of, and Reasons for, Parliamentary Questions in the Swiss Parliament. *The Journal of Legislative Studies*, 17(3), 302–314. <https://doi.org/10.1080/13572334.2011.595123>
- Bailer, S., & Ohmura, T. (2017). Exploring, Maintaining, and Disengaging-The Three Phases of a Legislator's Life. *Legislative Studies Quarterly*, 43(3), 493–520. <https://doi.org/10.1111/lsq.12192>
- Bar-Siman-Tov, I. (2020). Parliamentary Activity and Legislative Oversight during the Coronavirus Pandemic - A Comparative Overview. *SSRN Electronic Journal*, 1–14. <https://doi.org/10.2139/ssrn.3566948>
- Bird, K. (2005). Gendering Parliamentary Questions. *The British Journal of Politics and International Relations*, 7(3), 353–370. <https://doi.org/10.1111/j.1467-856x.2005.00196.x>
- Docherty, D. C. (2005). *Legislatures*. Amsterdam University Press.
- Field, A. (2013). *Discovering Statistics Using IBM SPSS Statistics* (4de editie). SAGE Publications.
- Forestiere, C. (2009). Party Size, Ideology, and Executive-Level Representation in Advanced Parliamentary Democracies. *Politics & Policy*, 37(3), 509–528. <https://doi.org/10.1111/j.1747-1346.2009.00183.x>
- Gerring, J., & Seawright, J. (2008). Case Selection Techniques in Case Study Research. *Political Research Quarterly*, 61(2), 294–308. <https://doi.org/10.1177/1065912907313077>

- Griglio, E. (2020). Parliamentary oversight under the Covid-19 emergency: striving against executive dominance. *The Theory and Practice of Legislation*, 8(1–2), 49–70.
<https://doi.org/10.1080/20508840.2020.1789935>
- Hague, R., Harrop, M., & McCormick, J. (2016). *Comparative Government and Politics* (10de editie). Macmillan Publishers.
- Halperin, S., & Heath, O. (2017). *Political Research* (2de editie). Oxford University Press.
- Het Parool. (2020, 30 november). *Wybren van Haga voegt zijn zetel bij Forum voor Democratie*. <https://www.parool.nl/nederland/wybren-van-haga-voegt-zijn-zetel-bij-forum-voor-democratie~b56d54a6/>
- Höhm, D., & Sieberer, U. (2019). Parliamentary questions as a control mechanism in coalition governments. *West European Politics*, 43(1), 225–249.
<https://doi.org/10.1080/01402382.2019.1611986>
- Kellermann, M. (2015). Electoral Vulnerability, Constituency Focus, and Parliamentary Questions in the House of Commons. *The British Journal of Politics and International Relations*, 18(1), 90–106. <https://doi.org/10.1111/1467-856x.12075>
- Lowndes, V., Marsh, D., & Stoker, G. (2017). *Theory and Methods in Political Science* (4de editie). Macmillan Publishers.
- Malloy, J. (2020). The Adaptation of Parliament's Multiple Roles to COVID-19. *Canadian Journal of Political Science*, 53(2), 305–309.
<https://doi.org/10.1017/s0008423920000426>
- Manifesto Data Collection (2020a). Manifesto Project (MRG/CMP/MARPOR). Version 2020a. Berlin: Wissenschaftszentrum Berlin für Sozialforschung (WZB).
<https://doi.org/10.25522/manifesto.mpds.2020a>
- Manifesto Project Database. (z.d.). *Manifesto Project Database*. <https://manifesto-project.wzb.eu/tutorials/main-dataset>

- Martin, S. (2011). Parliamentary Questions, the Behaviour of Legislators, and the Function of Legislatures: An Introduction. *The Journal of Legislative Studies*, 17(3), 259–270. <https://doi.org/10.1080/13572334.2011.595120>
- Ministerie van Algemene Zaken. (2020, 3 juni). *Corona-aanpak: de volgende stap*. Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl. <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2020/05/19/corona-aanpak-de-volgende-stap>
- Otjes, S., & Louwse, T. (2017). Parliamentary questions as strategic party tools. *West European Politics*, 41(2), 496–516. <https://doi.org/10.1080/01402382.2017.1358936>
- Proksch, S.-O., & Slapin, J. B. (2010). Parliamentary questions and oversight in the European Union. *European Journal of Political Research*, 50(1), 53–79. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6765.2010.01919.x>
- RIVM. (2020a). *Risicogroepen en COVID-19*. Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). <https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/risicogroepen>
- RIVM. (2020b, februari 27). *Patiënt met nieuw coronavirus in Nederland* | RIVM. Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). <https://www.rivm.nl/nieuws/patient-met-nieuw-coronavirus-in-nederland>
- Russo, F., & Wiberg, M. (2010). Parliamentary Questioning in 17 European Parliaments: Some Steps towards Comparison. *The Journal of Legislative Studies*, 16(2), 215–232. <https://doi.org/10.1080/13572331003740115>
- Saalfeld, T. (2011). Parliamentary Questions as Instruments of Substantive Representation: Visible Minorities in the UK House of Commons, 2005–10. *The Journal of Legislative Studies*, 17(3), 271–289. <https://doi.org/10.1080/13572334.2011.595121>
- Schmeets, H. (2017, december). *Politieke betrokkenheid in Nederland*. CBS.
- Staten-Generaal. (z.d.). *Staten-Generaal - Alle leden*. https://www.staten-generaal.nl/alle_leden?sorteer=geslacht

Thomassen, J., & Andeweg, R. B. (2004). Beyond collective representation: individual members of parliament and interest representation in the Netherlands. *The Journal of Legislative Studies*, 10(4), 47–69. <https://doi.org/10.1080/1357233042000322463>

Tweede Kamer der Staten-Generaal. (z.d.-a). *Alle Kamerleden / Tweede Kamer der Staten-Generaal*. https://www.tweedekamer.nl/kamerleden_en_commissies/alle_kamerleden

Tweede Kamer der Staten-Generaal. (z.d.-b). *Kamervragen / Tweede Kamer der Staten-Generaal*.
https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen?qry=%2A&fld_prl_kamerstuk=Kamervragen&fld_tk_categorie=kamerstukken&srt=date%3Adesc%3Adate&fromdate=27%2F02%2F2020&todate=31%2F05%2F2020&clusterName=Tweedekamer.nl&fld_prl_soort=Schriftelijke+vragen&sta=1

Tweede Kamer der Staten-Generaal. (2020, 15 maart). *Coronavirus: nieuwe maatregelen, parlementaire proces gaat door*.
<https://www.tweedekamer.nl/nieuws/kamernieuws/coronavirus-nieuwe-maatregelen-parlementaire-proces-gaat-door>

van Aelst, P., Helfer, L., & van Santen, R. (2013). When politics becomes news: An analysis of parliamentary questions and press coverage in three West European countries. *Acta Politica*, 50(1), 45–63. <https://doi.org/10.1057/ap.2013.33>

Vliegthart, R., & Walgrave, S. (2011). Content Matters. *Comparative Political Studies*, 44(8), 1031–1059. <https://doi.org/10.1177/0010414011405168>